

ประโยค ป.ธ. ๙
 แต่ง ไทยเป็นมคร
 สอบ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

สมเด็จพระโพธิสัตว์ผู้ปรารถนาพุทธภูมิ มีน้ำพระทัยมุ่งหมาย พระปรมาภิเษกสัมโพธิญาณ ประสงค์จักได้สำเร็จเป็นเอกองค์สมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ ในอนาคตกาลภายหน้านั้น นอกจากจะมีคุณวิเศษเกินคนธรรมดาสามัญอย่างหลายประการดังพรรณนามาแล้ว พระองค์ท่านยังจะต้องบำเพ็ญธรรมอันสำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่ง ธรรมประเภทนี้มีชื่อเรียกอย่างรวม ๆ ว่า พุทธการกกรรม คือ ธรรมะพิเศษที่กระทำให้ได้เป็นสมเด็จพระพุทธเจ้า หากว่าปราศจากพุทธการกกรรมนี้ก็ดี หรือว่าพุทธการกกรรมนี้ยังไม่ถึงภาวะบริบูรณ์เต็มที่ในชั้นสันดานก็ดี พระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลาย ย่อมจักไม่มีโอกาสได้ตรัสแก่พระปรมาภิเษกสัมโพธิญาณเป็นอันขาด พุทธการกกรรมอันมีทานเป็นอาทิ มีอุเบกขาเป็นปริโยสาน มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โภชิปริจาจนธรรม ซึ่งแปลว่าธรรมสำหรับบ่มพุทธภูมิ หมายความว่า ธรรมเหล่านี้เป็นธรรมสำคัญอย่างยิ่ง ที่พระโพธิสัตว์ผู้ปรารถนาพุทธภูมิจักต้องพยายามบำเพ็ญให้เป็นไปเนื่องนิตย์ เพื่ออบรมบ่มพุทธภูมิที่ตนปรารถนาให้แก่กล้าจำเริญยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงความแก่สุดยอด แล้วจึงจะมีโอกาสได้ตรัสแก่พระปรมาภิเษกสัมโพธิญาณอีกประการหนึ่ง พุทธการกกรรม มีทานเป็นอาทิ และมีอุเบกขาเป็นปริโยสานนี้ ยังมีชื่อเรียกเป็นพิเศษออกไปอีก ซึ่งเป็นชื่อที่คุ้นหู ในหมู่พวกเราชาวพุทธบริษัทว่า พุทธบารมี คือ เป็นธรรมที่นำพระโพธิสัตว์ไปให้ถึงฝั่งโน้นอันได้แก่มรรคผลนิพพานหมายความว่า เมื่อพระโพธิสัตว์ผู้ปรารถนาพุทธภูมิบำเพ็ญธรรมเหล่านี้จนครบบริบูรณ์เต็มที่แล้ว ธรรมเหล่านี้ก็จักนำท่านให้บรรลุถึงฝั่งโน้น คือ ได้ตรัสแก่พระปรมาภิเษกสัมโพธิญาณสมความปรารถนาในพุทธการกกรรมเหล่านั้น จะขออรรถวรรณนาเฉพาะปัญญาก่อน ท่านที่ปรารถนาพุทธภูมิ ดำรงฐานะเป็นพระโพธิสัตว์วิเศษ ย่อมปรารถนา

ความเพิ่มพูนแห่งปัญญา แสวงหาวิชาความรู้อันเป็นบ่อเกิดแห่งปัญญาเนื่องนิตย์
 หมั่นอบรมจิตใจให้ก่อปร ด้วยปัญญาอยู่เสมอ ทั้งนี้ก็เพราะปัญญาเป็นธรรม
 สูงสุด อันผู้ประสงค์พุทธภูมิพึงชวนชวย ดังนั้น พระโพธิสัตว์ทั้งหลายจึง
 ชวนชวยอุทิศส่ำห้พยายามสั่งสมอบรมปัญญาบารมีทุกชาติที่เกิด ไม่ว่าจะเกิด
 ในชาติไหนและเสวยชาติเป็นอะไร ก็ต้องตั้งใจสมาทานปัญญาบารมีเป็นสำคัญ
 หมั่นสมาคมกับท่านที่มีวิชาความรู้ผู้เป็นนักปราชญ์ ย่อมไม่เลือกเลยซึ่งชนผู้มีความ
 รู้ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นใครก็ตาม ขอให้มีความรู้ก็แล้วกัน ท่านยอมยินดี
 ใครจะคบหาสมาคมไม่เลือกหน้า และเอาใจใส่ไต่ถามอรรถปริศนาอันเป็น
 บ่อเกิดแห่งปัญญาอยู่เนื่องนิตย์ ด้วยมีจิตไม่รู้อิมในวิทยาการทั้งปวง ในกรณี
 พระโพธิสัตว์ผู้แสวงหาความรู้ อันเป็นการสั่งสมปัญญาบารมีนี้ พึงทราบ
 อุปมาว่าธรรมดาพระสงฆ์สาวกแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เฝ้า
 ประพฤติตามอริยวงศ์ประเพณี ครั้นเมื่อโคจรเที่ยวไปเพื่อบิณฑบาต จะได้เลือก
 ถีลาศหลักเลี้ยงตระกูลที่สูงต่ำปานกลางใด ๆ ก็หามิได้ ย่อมเที่ยวบิณฑบาต
 เรื่อยไป สุดแต่ใครจะนำเอาอาหารใส่ลงในบาตร ก็ยินดีรับเอาไม่เลือก
 หน้าว่าไพร่ผู้ดียวจากเศรษฐี เพราะมีความประสงค์เพียงจะได้อาหารพอเป็น
 ยาปนมัดเครื่องยังชีพตนให้คงอยู่ เพื่อบำเพ็ญสมณกิจแห่งตนอย่างเดียวเป็น
 ประการสำคัญ จะได้เลือกผู้ให้อาหารอันเป็นบิณฑบาตทานแก่ตนเป็นอัน
 ไม่มีเลย อุปมาข้อนี้ฉันใด พระโพธิสัตว์ทั้งหลายก็ยอมเป็นเช่นนั้น เมื่อมีมันส์
 มั่นมุ่งหมายพระปรมาภิเษกสัมโพธิญาณ ก็ค้นคว้าแสวงหาปัญญาความรอบรู้
 ไม่เลือกท่านผู้เป็นครูซึ่งให้วิชาว่าจะเป็นคนเช่นไร ขอแค่ให้มีความรู้ที่จะ
 ถ่ายทอดวิทยาการให้แก่ตนก็แล้วกัน ท่านยอมพอใจหมั่นคบหาสมาคมไต่ถาม
 นำเอาความรู้มาสั่งสมไว้ในจิตสันดานของตนเป็นเนื่องนิตย์ เพื่อผลิตผลให้
 สำเร็จเป็นปัญญาบารมียิ่งขึ้นไป ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่าง แต่งไทยเป็นมคร

พ.ศ. ๒๕๖๗

พุทธภูมิ หิ อากงขมานา โภทิสตโต จิตเต สมโพธิธรรมาธิคมาริปปาย-
 ปรายโน ปุโรโต อนาคตกาล อคฺคตตถฺกฺกตภาเว สมิทธิ อิจฺฉติ ฯ ตาทีโส
 อลฺลตฺตฺร นานปฺปการโต อลฺลเวหิ อธิกตฺตรคฺคณวิเสสยฺยโต โหติ, เตน เอโก
 อธิกธมฺโม ภาเวตพุทฺโ, โส พุทฺธการกธมฺโมติ สาธารณโต โวหริยติ ฯ
 พุทฺธการกธมฺโม นาม พุทฺธภาวโร ธมฺมวิเสโส ฯ สจายํ น ภเวยฺย วา
 ขนฺธสนฺตนาเน วา สพุทฺโส ปรีปฺปรี น กจฺเจยฺย, อวสุสํ โภทิสตฺตา
 สมโพธิธรรมา อธิคนฺตุํ โอกาสํ น ลภิสฺสสนฺติ ฯ ทานาทิโก อูเปกฺขาปริโยसान
 พุทฺธการกธมฺโม โภทิสฺสปริปาจนธมฺโมติ อปฺเรน โวหารนาเมเน ยฺยโต ฯ โส
 พุทฺธภูมิปรีปฺปจนฺนโต ธมฺโมติ ปรีวตฺติโต ฯ ตตฺถายํ อธิปฺปาโย อิเม
 อธิสสารยฺยตฺตา พุทฺธภูมิ อิจฺฉมาเนหิ โภทิสตฺเตหิ อิจฺฉิตฺตพุทฺธภูมิ ยาว
 อุตฺตมปรีปกา ปรีปกาํ ปาเปตฺตุํ นิจฺจํ วายาเมเน ปรีปฺปรตฺตพฺพา ตโต เต
 สมโพธิธรรมา อธิคนฺตุํ โอกาสํ ลภิสฺสสนฺติ ฯ อปฺโร นโย ฯ อยํ ทานาทิโก
 อูเปกฺขาปริโยसान พุทฺธการกธมฺโม พุทฺธปรีสาณฺตนาํ อมหาํ สุตฺตปฺพุทฺธเตเน
 อปฺเรน วิเสสโวหารนาเมเน ยฺยโต, ตํ พุทฺธปารมีติ โวหริยติ ฯ สา
 พุทฺธปารมี โภทิสตฺเต เนตฺวา มคฺคผลนิพฺพานสงฺฆาตํ ปาริมตีริ ปาเปติ ฯ
 ตตฺตรายมคฺโค ฯ ยทา พุทฺธภูมิ อากงขมานา โภทิสตฺตา อิเม ธมฺเม ภาเวตฺวา
 สพุทฺโส ปรีปฺปรี ปาเปเนติ ฯ ตทา อิเม เต เนตฺวา ยถิจฺฉิตฺตปรม-
 สมโพธิธรรมาธิคมสงฺฆาตํ ปาริมตีริ ปาเปเนติ ฯ เตสุ พุทฺธการกธมฺเมสุ
 ปญฺญํ ตาว วณฺณยิสฺสสามิ ฯ พุทฺธภูมิ อากงขมานา วิเสสโต โภทิสตฺตถฺกฺกชาน
 สณฺนิจิตา หุตฺวา ปญฺญาย อภิวัตฺตณํ อิจฺฉนฺติ นิจฺจํ ปญฺญากรณฺตํ วิชฺขํ
 ปรีเยสนฺติ สมนํ สมนํ ปญฺญาย สมปฺยฺยตฺตํ กตฺวา จิตฺตํ ภาเวเนติ ฯ กสฺมา ฯ
 ปญฺญา หิ อุตฺตมธมฺโม โหติ พุทฺธภูมิ อากงขมานาเนหิ อนุยฺยชิตฺวา คเวสิตฺตพฺพา ฯ
 ตสฺมา โภทิสตฺตา อนุยฺยชิตฺวา วายมิตฺวา อุจฺฉินิตฺวา อูปฺปนฺนุปฺปนฺนชาติสุ

ปณฺณปาารมี ภาเวนฺติ กิชาคิยา ภีฏฺฐตา วา อุปฺปชฺชนฺติ สฺมาหิตจิตฺตา หุตฺวา
 สกฺกจํ ปณฺณปาารมี สฺมาทียนฺติ นิพฺพหฺม ธีรฺภูเตหิ วิชฺชาเรหิ สทฺธิ สํสฺนฺหนฺติ
 น วิชฺชาธร์ นิภฺจิปฺนฺติ โสปี โย วา โส วา โหตุ, สเจ วิชฺชาโร สียา, โส
 ยุตฺโต โหติ ฯ เต ตฺถจฺจิตฺตา อมฺโฆโลกเนน เตน สทฺธิ สํสฺนฺหิตฺตุ อิจฺฉนฺติ
 มนฺสิกริตฺวา จ สพฺพวิชฺชาสุ อตฺตตฺตจิตฺเตน นิภฺจํ ปณฺณากร์ ปณฺหํ ปุจฺฉนฺติ ฯ
 ตตฺตฺรายํ อุปฺมา เวทิตพฺพา ฯ เสยฺยถาปี นาม อริยวํสฺปฺเปณฺนิอนุจาร์
 สฺมมาสมฺพุทฺทสฺส สวาโก ปิณฺฑาย โคจร์ จรฺนฺโต ยงฺกิลฺลิจิ อฺจฺจํ วา นีจํ วา
 มชฺฉิมิ วา กุลํ ปชฺหิตฺตุ น ลภฺติ อฺนุกฺกเมน ปิณฺฑาย จรฺติ, อฺนตฺมโส โย
 ปิณฺฑํ ปตฺเต ปาเตติ โส โอมโก วา กุสิโน วา ยาจโก วา เสฏฺฐี วา โหตุ
 ตสฺส อหฺารํ ตฺถจฺจิตฺเตน คณฺหาติ, เกวลํ หิ อตฺตโน สฺมณฺกิจฺจภาวนาย
 ยาปฺนตฺตํ อหฺารํ ลภฺติกาโม โหติ, อตฺตโน ปิณฺฑปาตทานญฺตุ อหฺารํ
 ททฺนตฺส อฺจฺฉินฺนํ นตฺถิเยว, เอวํ สฺมปฺทมิทํ เวทิตพฺพํ ฯ โพรสิตฺตา ตาทิสา
 โหนฺติ, สฺมมาสมฺโพธิธามํ อธิคฺนฺตุ ทพฺพจิตฺตา สฺมานา ปณฺณปาารมี
 ปรีเยสนฺติ ยํ วา ตํ วา วิชฺชาทายกญฺตุํ ครุํ น อฺจฺฉินฺนฺติ โส อตฺตโน
 นิทฺสเสตฺตุ ปโหนํ วิชฺชํ ชาเรติ, เอกตฺตํ อลํ โหติ ฯ เต ตํ อสฺสาเทนฺติ
 สํเสวนฺติ ปรีปุจฺฉนฺติ ตโต ลทฺธํ วิชานนํ ปรีคฺคเหตฺวา ภิยฺโยโส มตฺตตาย
 ปณฺณปาารมิญฺตุํ ผลํ สฺมปาเทตฺตุ นิภฺจํ อตฺตโน จิตฺตสนฺดานเณ สณฺจินฺนฺติ ฯ

พระพรหมวชิรปัญญาจารย์ สุรเตโช วัดราชโอรสาราม

สนามหลวงแผนกบาลี

แต่ง

ตรวจแก้.